

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
 Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
 Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
 Administrația tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47,
 Corespondențe săntă și se adresa la:
 Redacția „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
 Epistole nefrancate se refuză. — Articulii nepublicați nu se însoțesc.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
 15 cr. rândul cu litere garamond și timbru de 30 cr. pentru
 fiecare publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 28 Mai.

Telegrama noastră ce o publicăm la alt loc ne spune, că s'a terminat și desbaterea specială asupra proiectului privitoru la regularea proprietății din Transilvania. Telegrama este mai lungă decât telegramele obișnuite, este însă totuși prea scurtă pentru de a ne da o icoană întreagă a tuturor argumentelor pro și contra, precum și a tuturor consecințelor unei legi de o importanță așa de mare pentru o țară întreagă. Dără teleograma conține, cu toate aceste, în esență destul pentru de a confirma temerile, căte le am exprimat de când s'a ivit proiectul legii votată. Vom respecta legea după ce va fi sfidată sănătății și publicată. Până atunci însă nu putem să ne o apreciem așa după cum trebuie apreciată în fața raporturilor celor nefericite din Transilvania, pe care o mână de oameni le exploatăză numai pentru intereselelor unilaterale. Multămîn însă și de astădată deputaților români și celor maghiari, cari au sprinținit interesele majorității populației transilvane, căci ei au servit tot odată și adverătele interese a le pătriei comune.

„Deutsche Zeitung“ de Luni seara ne spune de o criză ministerială în Cisilvania, despre care susține foia cîtătă cu toată hotărîrea, că este acută. Ministri Horst, Korb și Stremayr se vor retrage sau îndată după întoarcerea împăratului dela Praga, sau cel mult după închiderea sesiunii dietale. Despre ministrul de finanțe bar. de Kriegsau, care este în congediu, se dice, că se va mai întoarce în biroul seu numai pentru de ași luda dină dela corpul funcționarilor din ministeriul seu! Se dice, că Taffa a renunțat dela ideea de a mai forma un cabinet parlamentar și se va mulțămu cu compunerea unui cabinet de funcționari.

Legea electorală din Boemia are să fie supusă unei reforme. Nu cunoasem care este cuprinsul proiectului în afacerea aceasta, dară după strigătele ce le vedem în presă, „constitutionalilor“ majoritatea nemțească de până aici ar fi periclitată și asigurată ca a Cechilor.

Diua întrunirea conferenței la Berlin nu va fi la 15, ci la 16 Iunie n. Într-acesta ne întâresc scirea despre invatarea ce a facut ambasador Germaniei dela Viena guvernului austro-unguresc spre a trimite la Berlin un reprezentant pe 16 Iunie. Așadar tot ar fi speranță, că conferența nu va muri înainte de a se nasce. Dacă conferența va avea și vre un rezultat practic, este un lucru, care poate fi tras la indoială. Puteurile nu s-au putut uni asupra unei note identice ca să constringă pe Poartă a îndeplini obligațiile ce i le impune tratatul dela Berlin. Toată treba diplomației devine o comedie, când ceteze omul, că până când puterile se opintesc să coplească o nață, care să i se pună Portii dinainte ca să o cante, aceasta și căntă respunsul ce ar avea de gând să dea puterilor mari în urma noier lor: că densa a îndeplinit cu credință toate hotărîrile congresului, întră căt o privesc.

Albania încă tot rămâne un vulcan în peninsula balcanică, care mai curând sau mai târziu va exploda. Italia are toți ochii îndreptați asupra acestui popor și Austro-Ungaria încă privese la dênsul, ca la un razim contra panslavismului. Dragoste de două părți poate nasce rivalitate și rivalități conflicte între doi vecini, a căror raporturi de când eu „irredenta“, sunt cam incordate.

In 14 Iulie a. c. armata Francei va primi standarde republicane.

Foia oficială din București publică o instrucțiune, conform cărei

se înlesnesc condițiunile petrecerei străinilor în România.

Elementele de preste Dunăre.

Intr-o din revistele *Timpului* dela 25 Maiu a. c. să face o analisă a populației transdunărene. Eata ce se dice în acea analisă:

„Resăritul Europei, peninsula balcanică, infățișeză ați, ca de altădată privilei unor aspirații atât de contrare unei altele, încât nu este peste putin'ă a vedea în aceste mișcări ceva voluntar, de sine statătoru, cu oțintă clară, că suntem siliți a admite influență de din afară, primeșioase tuturor popoarelor peninsulei și fie căruia în deosebi dintre ele.“

„Cu etnografia în mână, ne convingem lesne, că nici unul, absolut nici unul din aceste elemente, cel bulgar, albarez, grecesc, turc, sărb, nu sunt îndestul de numeroase, fie care pentru sine, spre a putea exercita cu succes o predominanță asupra celor lată, încât la toate se aplică o spirituală comparație făcută de contele Andrássy, că lupta între două dintre ele ar semena cu lupta între doi lei ce se înghit reciproc, încât și dela unul și dela altul nu ramâne decât coada.“

„Intr'adevăr, dacă ne uităm la Sârbi îi vedem despărțiti în două tabere, nu tocmai simpatice una alteia, poate din cauza etnologice chiar. Sârbia ar dori, în adevăr, să adune sub sine pe toți cei de o rasă sub coroana familiei Obrenovići, însă lucrarea sa în această direcție se împedește de aspirația Muntenegrulei care reclamă pentru sine același rol. Familia principiară Neagu din munți negri nu are mai puțin dorință de a fi centrul impregnatul căruia să se grupeze viitorul regat al Serbiei mari. O a treia direcție, opusă amendoror acestora, este aceea a unui regat al Slavilor de sud, sub auspiciile casei de Austria, cristalizat impregnatul Cro-

atiei, căci Croații nu sunt alta decât Sârbi și catolici.

„Grecii perdând multe din calitățile lor antice, mai cu sămătatea senină inteligență, care îi faceau atât de priuți pentru artă și știință, au păstrat încoilo multe din defectele lor antice, mai cu sămătatea instincției demagogice, atât de înrădecinat, încât se simt chiar în descendenții desnaționalizați ai acelei rasse. Cu tot instinctul acesta nimic mai puțin decât constitutiv, și care, din contră, e nevoiea orării mari formării stat, idealul lor politic e o Grecie mare cuprinzând poate imperiul bisantin de odinioară, format de Români, dar atât de reu guvernă, atât de cumplit exploataț, cu așa stângăcie susținut de moștenitorii bisantini. Îndeajuntrile Greecii au păstrat până aici vechea lor manieră de respindere pe făruri de mare și în centre comerciale, și numai pe aici po coalea formează sate de populație rurală, încât istoricul Paparigopoulos, voind a delimita teritoriul asupra căruia Greccii ar avea drept, a trebuit să și numească charta sa, nu etnografică, ci — *ethnocratică*. În noțiunea etnocratică se cuprindă însă din capul locului dorință de a predomi, de a stăpâni asupra altora pe de altă parte însă cătă a se scrie dacă elementele etnocraticate pe hără vor și îngădui cu mână în sin o asemenea predominanță.“

„Venim acum la frații Bulgari. Dicem frații nu figură, ci în sensul propriu al cuvântului, de vreme ce regatul Asanizilor a fost româno-bulgar, și Asanizii însuși Români, după propria mărturisire făcută de regale Ioanițiu în diplomele sale adresate Papei.“

„Aci înținăm tendențe de revindicări și de predominare față cu toate elementele peninsulei, fie Români, fie Greci, fie Slavi chiar.“

„Astfel s'a propus în adunarea legiuitorilor de la Sofia un proiect de lege de naturalizare, în care se dice: „De asemenea vor fi cetățeni bulgari, fără alte condiții de căt cele

FOITĂ.

Museul prefecturei județului Constanța.

Din inițiativa prefecturei și prin silințele sale formându-se un muzeu al județului în palatul administrativ, dăm aci descrierea obiectelor adunate până acum. Această operă nu este decât la începutul ei. Museul se va îmbogăți treptat cu noile descoperiri ce s'ar mai face. Cercetările ce neconținut au loc, e de sperat, că va da multămoare rezultate.

Parte din obiectele museului se păstrează în cabinetul prefectului, parte sunt aședate pe două rânduri, formând un aleu în grădină conacului între corpul edificiului administrativ și poarta grădinei din spate mare.

Obiectele din cabinetul prefectului:

1. O remarcabilă sculptură în bas-relief pe piatră lungă de 35 cent. lată de 25 cent. Reprezentă pe deul

Bacus în态itudine triumfală. În mâna stângă ține tirsul, în dreapta o amforă, din care pare a vîrsa vin în gura unui tigru. Bacus nu este singur. Un păstor cu toate incovoiat și un bătrân cu un coș de struguri pe cap (nu poate fi decât Silen) îl însoțesc. Cortegiul ese de sub bolta de viață încărcată cu ciorchini. Nici o inscripție.

Acostă frumoasă sculptură este în destul de bine conservată. A fost găsită în satul Ester, din ocolul Constanța, departe 35 kilometri de orașul de reședință al județului.

2. Altă frumoasă bucătă a fost descoperită în grăjdul, ce s'a destina pentru caii călăriilor de rând la administrația ocolului Constanța. Serviciul de podină. Scoțânduse, fătu din spate pămînt se văd, că este sculptată frumos în bas-relief. Reprezentă un om cu capul gol, având barbă, îmbrăcat cu o mantă aruncată prete umeri. Picioarele îi sunt goale. Mâna dreaptă este rădăcată la gură, ear cu stânga ține un sul. Lângă piciorul

stâng e o mască a tragediei. De ambele părți, la marginea pietrii, sunt două coloane de ordin corintian. Coloanele se rădăca în înălțimea umerilor persoanei.

Ne aflăm, fără indoială înaintea unui autor antic de tragedii în atitudine pânditoare: Un Eschil, Sofocle, Euripid sau chiar vre-un scriitor al timpului sculpturii, dacă aceasta era un portret. Formele sunt elegante proporția perfectă, întregul frumos. Timpul a lăsat urme preste a această prețioasă operă, dar totul este încă bine conservat.

3. O bucătă în piatră albă de 80 cent. lungime și 43 lățime. La margini două coloane de ordin corintian, sprinjind o arcadă. În mijloc stă sculptată în bas-relief o femeie îmbrăcată cu o toră în mâna stângă, ear în dreapta un obiect ce nu se poate bine distinge. Rochia statuiei este acătoare și sunt goale. Capul care e sfărămat stă răsfumat pe o semilună. Credem că femeea reprezentă o divinitate păgână care-care, poate

pe Lucina, poate pe Diana ca deită a noptii.

4. O placă de marmură albă, lungă de 58 cent. lată de 30, groasă de 42 cent. În partea de sus se află sculptată în bas-relief un bust reprezentând figura unui legionar roman. Sub acest bust este săpată următoarea inscripție cu litere din cele mai frumoase:

MARIVS CELSVS
MILES. CHR. VII.
GALL. VIXIT. ANNOS
XXXX. MILITAVIT
ANNOS. XXIII
TITVLVM
POSSVERVNT. LIBERTI
VIVO MARIVS MEROV
RIVS ET MARIA CAIE
ET MARIVS TARA

Bucata este bine conservată.

5. Un cap de statuă, în marmură. Rest al unei statue de deă, a Venerii probabil. Nasul și o parte a obrazului sunt striccate. Statuia a trebuit să fie sfârmată de mâni barbare. Partea remasă astăzi cu evidență a-

mai sus, locitorii de naționalitate bulgară, cari se află în provinciile anexasate de România și Serbia, și, nefiind hotărîti a rămână acolo, vor emigră în Bulgaria în termen de doi ani din dina publicării acestei legi.¹

"Anexate de Români!

"În coloanele foii noastre am arătat, în mai multe rânduri, că Dobrogea n'a fost nicăi când bulgară, că predecesorii lui Mircea I încă o cuceriseră de la triburi tătare, că provinția a rămas a terrii românești mult timp după prefacerea Bulgariei în pașnic, după moartele lui Șisman, și că de la Mircea I a fost luată de către Turci. Am dorit să ne arate cum o provincie luată de Turci de la Români și redată prin tractatul de la Berlin tot Românilor, poate fi numită o provincie anexasă de la Bulgaria?

Albanesii sunt într'adevăr, numai în defensivă. Vechia lor organizație în *gentes* pe teritoriile bine definite, și poate aversiunea contra amestecului cu alte rasă, îi face să nu dorească a predomină, dar îi impinge și nu se lăsa nici predomină. Teritoriul albanez și-l dispută acum, în mod etnografic, cele două, Serbia și Grecia.

"Despre traco-romani numai vorbim. Deși sunt într'un număr destul de mare în peninsula, ei nu urmăresc idealurile politice și ar fi buni bucuroși dacă i-ar lăsa în pace să și vadă de biserică și de scoala.

"Tendențe de predominării, eschidându-se una pe alta, vedem deci înțeând elementele de prestă Dunăre. Unde pot duce aceste tendențe, nu e greu de găsit. În loc de a se stabili un comun acord între toți, pentru ca să se respecte toate limbile și toate naționalitățile sără deosebire, pentru ca în teritoriile pe care ele le ocupă să se desvolte fiecare în pace — ori care ar fi împărțirea după state, — tendențele de predominare, dorințele de desnaționalizare, vor duce la frecările continue și vor face ca elementele menite de Dumnezeu și de istorie a trăi laolaltă, să ajungă a se certă și bate pentru pete ce neînsemnate de pămînt și pentru supremăția cutării sau cutării limbii. Resultatul va fi, că fiecare din aceste elemente în deosebi se vor preface în mânile marilor vecini în instrumente contra lor însă, că pacea nu se va stabili nici odată, până ce cu toții laolaltă vor începea sub o nouă dominație străină, care nu va mai fi atât de slabă ca cea turcească. Cine nu e drept, nu merită și liber. Fără ca în organizația acestor state să se introducă principiul suprem, că ori ce naționalitate și poate vedea în libertate de limbă, de scoala, de biserică sa, fără egală îndreptățire a lim-

belor, ori-care ar fi repartitia teritoriilor, peninsula balcanică va deveni teatrul unei rivalități de predominare regretabile pentru toți de o potrivă. Victoriile momentane ale unora vor fi urmate de victoriile asemenea momentane ale altora, și în aceste mișcări convulsive, când într'o parte când într'ală, cel ce va căștiga în adăvăr, va fi totdeauna un al treilea de din afară. Toate elementele în discordie vor scădea în ori ce privință, facând loc imigrării și predominării străine."

Cercetări critice.

(La respusul preotului Mihail Sturza din Nri 147—152 ai "Telegrafului Român" an. tr.)

III.

Doctrină și canoane.

(Incheiere).

Acest comentariu al lui Balsamon devine mai explicit prin anotațiunile lui Beveregiu la can. 1 a sinod. dela Laodicea, unde ceterim.... *Patres passim istos etiam appellare digamos, qui priore uxore mortua alteram asciscunt; quemadmodum et omnes haut dubie canones, quibus digami commemorantur, intelligendi sunt. Et hujusmodi projecto digami ab Ecclesia semper tolerati fuerunt; ita tamen ut ignominia notati sint nec imperfectam Ecclesiae commununionem recepti, nisi brevem aliquam poenitentiam egerint.*

Altărearea cu canoanele și comentatorii lor încă și istoria bisericii marturisesc despre practica căsătoriei a două la creștinii din timpurile primitive. Apologetul Minuțiu Felix din secolul II o apără cu mult talent în contra polemicului păgân Ceciliu.¹ Tertulian din secolul III de asemenea vorbesc despre practica căsătoriei a două.²) Sinodul ecumenic I în can. 8 pune ca condițione la reprimarea Novatianilor în sinul bisericii ortodoxe împărtășirea lor cu cei însoțitori prin a două nuntă. În anotațiunile lui Beveregiu la can. 7 al sinodului dela Neocesaria, astăzi, un oarecare episcop Constantin întrebând pe mitropolitul Nichita al Heraclei dacă este permis episcopului diocesan să da dispensație pentru nunțile de a două oară, metropolitul i-a dat următorul respuns: *Accurata sane disciplina bigamos coronare non novit. Maynam autem Ecclesiae consuetudo haec non observat; sed bigamis etiam sponsalitias coronas imponit etc.*

Luând acum în privire canoanele citate mai sus, dimpreună cu comentarelelor, cele astăzi, în Enchiridion

¹ Min. Felix „Octav“ C. 31.

² Tertullianus, exhort ad uxor. I. 1.

Pidalion, la Balsamon, Zonara, Aristen și la Beveregiu, oare cine nu va vedea, că d Sturza denaturează și falsifică în mod sistematic înțelesul canoanelor referitoare la a două căsătorie a mirenilor? Grigoriu Teologul, care a trait imediat după sinodul dela Neocesaria, mai competent de a se pronunța asupra înțelesului canon. 7 al acestui sinod, dice, că „nunta a doua este erătare“. Dl Sturza dice, că a fost neierătă! Balsamon spune, că a doua nuntă totdeauna a fost confirmată de biserică: *et propter ea est quidem confirmatum etc.* Dl Sturza ne spune că ea a fost oprită! Zonara ne spune, că binecuvântarea nuntă a două urma de regulă din partea preoților, când cerea trebuință. Dl Sturza ne spune din contră, că preoții n'a fost ierăt să ceară binecuvântarea lui Domn asupra nuntii a două! Beveregiu dice, că cei cu done nuntă au fost tolerați totdeauna de biserică: *digami ab ecclesia semper tolerati fuerunt.* Dl Sturza dice că nu! Așa dar istoria, canoanele și toți comentatorii lor dovedesc în mod necontestabil practica neîntreruptă a căsătoriei a două la creștinii laici, chiar dela începutul bisericii. Singur canonistul modern, dl Sturza, este cel dintâi, care se prezintă în această cestiu canonici cu o teorie și opinie contrară. Ds-a cel dintâi și singurul susțină, că nuntă a două a fosi oprită creștinilor laici. Ba tot două susțină, și încă cu toată siguranță, că canoanele sinoadelor locale, și astfel și canoanele referitoare la a două căsătorie a creștinilor, s'au sănctorizat și ridicat la valoare ecumenică numai în conciliul Trullan, pe când noi scim, că canoanele sinoadelor locale, căte sănătățin până la sinodul IV ecum. au fost deja sănctorizate, cu putere asupra întregiei biserici universale, prin canonul I al acestui sinod. N'a fost dar, și nici era trebuință dle Sturza, ca sinodul VI ecumenic să cerneze, sau să citească, cum dici dta, canoanele sinoadelor dela Neocesaria și Laodicea, ca astfel să vină în discuție căsătoria a două și a treia a mirenilor!

Cu cele espuse până aci să fi terminat cercetările mele critice; un lucru însă, care formează obiectul controversei dintre mine și dl Sturza, a două căsătorie a preoților, a remas neatins. Și dacă n'amus vorbit în această cestiu, eu am să mă plâng numai contra d-lui Sturza, care alesese de titlu articolilor sei a două căsătorie a preoților, fără ca să vorbească la ea. D-sa a vorbit multe de toate, a vorbit săptăna de două căsătorie a mirenilor, despre patriarhatele din Rusia, Bulgaria etc. și eu ca critic trebuiam să mă restrințesc la aceste.

căruia se astă incolăcăt un serpe. Pe urmări resbelnicului atârnă o haină. Sub bas-relief stă o inscripție în limba greacă veche începând cu obiceiul: *ΑΓΑΘΟΙ ΥΨΗΛΟΙ.* Inscripționea nu se poate bine cete din cauza micilor melci de mare care incrustându-se preste toată suprafața un vătămat. Se poate sci însă, că mai multe persoane (ce sunt subscrise și au nume grece) pline de recunoșință pentru binefacerile altelei, i-a consacrat acest monument.

10. Patru bucați în marmură purtând inscripții în limba greacă antică și latină. Făceau parte din petre de mormânturi.

11. Un mic cap de leu în piatră de coloare închisă.

„Farul Constanței“.

O singură citație face d-l Sturza în Nr. 151 al Telegrafului Roman prin care atinge căsătoria a două preoților. Dar și aceasta, ca toate citațiile d-sale este atât de rău aplicată, încât cineva cu cunoștință de canoane trebuie să remانă uimit de superficialitatea sa în jurisprudență canonica. D-l Sturza nu voește nimic mai puțin de că să arete, că nainte de sinodul al VI-lea ecumenic erau preoții căsătoriți și a două oară, și că sinodul acesta a permis, ca ei să remană și mai departe în funcțiile lor. În susținerea acestei opinii unei citează din „Enchiridion“ o parte din comentariul canonului 3 al sinod. VI ecumenic, și anume citează pasajele următoare: „Din acest canon ne învețăm, că în timpul acestui sinod preoții bigami rămân în funcțiile lor preoțesci, spre vătămare canonului, care lipsesc pe preotul bigam dela funcțiuni“. Prin cuvintele aceste Preasfinția Sa Saguna ne arată aceea ce ne spune clar însuși can. 3 al sinod. VI că adevăr pe timpul acestui sinod se aflau preoți bigami, care funcționau în contra canoanelor, *per abusum*;acea ce sinodul condamnă în terminii cei mai aspri, opriind cu deservire preoților bigami de a se servești funcțiile sacerdotiale. Voi lăsa aci să urmeze pentru lămurirea adevărului însuși can. 3 al sinod. VI. care sună Noi toți la olală judecăm pe aceia, care au fost incurcați în două nuntă, și până la 15 în trecele luni Ianuarie, al trecului al patrulea Indiction anului 6199 au servit păcatului, și nu s-au curățit de acesta, să se supună segregării unei canonice, eară cei ce au cădut în acest păcat al bigamiei, dar mai nainte de aceasta a noastră hotărire au recunoscut cesa ce este de folos, și de cel rău s'au abătut, și departe gonind dela sine vietuire adulteră, și au căutat din nou învețându-se continenței, și părăsindu-se de fără delegele lor, fie că au fost presbiteri, fie ca diaconi, pe aceastia i-a judecat sinodul să se conteanească de ori-ce administrație sacerdotală, și să fie pedepsiți pe un timp, dar să se împărtășească de onorul sederei și al stării, și cu aceasta să se indestuleze, și să se plângă Domnului, ca să li se erte lor nelegăturile lor cele din nescință, căci a binecuvânta pre altul, cel ce este datoriu aș și grigi ranele sale, este lucru nepotrivit etc.

Așadar canonul citat, cuprinde tocmai contrariul dela ce afirmă dl Sturza. În adevăr nime, cine va cete cu destulă atenție acest canon, nu va afla atins nici cu o literă, că preoții căsătoriți a două oară, rămân și mai departe în funcțiile lor, cum susține dl Sturza. Din contră va afila că canonul, supune segregării unei canonice, pe preoții bigami, care până la întruirea conciliului al II-lea Trullan nu se despartiseră de femeile lor; adeacă lipsesc de gradul ierarhic și-i pune în răndul minorilor; eară celor ce mai înainte se despartiseră de bună voie de femeile lor de a două oară, fiind că cei mai mulți cădușeră în nelegăuire din nescință, sinodul le lasă onorul și titlul preoțesc, însă le interdică expresori ce a administrație sacerdotală. Si dacă dl Sturza susține cu toate aceste că preoții bigami au fost tolerați de conciliul Trullan în funcțiile preoțesci, trebuie să-i declar, că Ds-a susține un neadevăr palpatibil. Cu adevărul, Preasfinția Sa Saguna îstorsind ceea ce sinodul Trullan revălase, ea un fel de abus, adeacă funcționarea preoților bigami, în contra canoanelor positive, se folosește de așa numitul prezente istoric: „In timpii acestui sinod preoții bigami rămân în funcțiile lor etc.“ Dl Sturza

să reprezinte un suferind oare-care. Bucata aceasta a fost găsită în mare. A facut sără indoială, parte dintr'un frontispiciu, făcut în bucați de mâini ignorante și barbare. Dar urmele mănușelor dusmane artelor antice se văd în Constanța ori decât ori se descoperă marmure vecchi sculptate.

8. Un capitel de coloană, ordin corintian, în marmură, foarte bine conservat. A servit poate la vre-o coloană de templu. Într-o parte se vede săpată o cruce de formă genoveză, dar săpatura pare relativ mai recentă. Genoveză cătă au ocupat orașul acesta, au întrebuit la edificiile lor petrele și marmurele antice din localitate. Vor fi întrebuit și acest capitel.

9. Bucata în marmură lungă de un metru 13 cent., lată de 40, grosă de 12 cent., a fost găsită pe malul mării, lângă apă. A fost scoasă de valurile furtoanelor din earna aceasta în dreptul quartierului tarraf. Față să principală pe jumătate, este ocupată de un bas-relief reprezentând un resbelnic călare foarte bine făcut. La capul calului un arbore împregiurul

căruia se astă incolăcăt un serpe. Pe urmări resbelnicului atârnă o haină. Sub bas-relief stă o inscripție în limba greacă veche începând cu obiceiul: *ΑΓΑΘΟΙ ΥΨΗΛΟΙ.* Inscripționea nu se poate bine cete din cauza micilor melci de mare care incrustându-se preste toată suprafața un vătămat. Se poate sci însă, că mai multe persoane (ce sunt subscrise și au nume grece) pline de recunoșință pentru binefacerile altelei, i-a consacrat acest monument.

10. Patru bucați în marmură purtând inscripții în limba greacă antică și latină. Făceau parte din petre de mormânturi.

11. Un mic cap de leu în piatră de coloare închisă.

„Farul Constanței“.

(„Steaua României“) din Iași ne spune că adunarea generală a cercului Jokey-Club a votat în sedință de Dumineacă 18 Maiu, suma de 1000 lei ca ajutor pentru incendiul din Focșani.

însă trebuia să scie, că prezentele istoric nu exprimă acțiunea, ce se continuă, ci o acțiune săvârșită în trecut și în casul de față exprimă o acțiune săvârșită „spre vătămare canonului“ pe care sinodul Trullan o condamnă aspru, hotărind ca astfel de acțiune să nu se mai facă pe viitor. Si apoi oare ertat este canonistului, ca o abaterie dela canoane, condamnată de chiar sinodul ecumenic, să o ies de regulă și normă canonica? d) Sturza recunoasce, că căsătorile preotilor de a două oară nu au fost nici odată lege în biserică. Așadară, dacă n'au fost lege, ele atunci au fost fără de lege. Apoi Dta fără de legea vreai să o introducă cu lege, în biserică ortodoxă?

Mai mult decât toate păreriile smintite ale dlui Sturza mă supără nestabilitatea dsale și lipsa de principie dovedită prin respunsul ce-mi adreseză. Dsa declarase congresus nostru bisericesc ca competent de a introduce singur căsătoria a două a preotilor²⁾; ear acumă ne spune, că o poate introduce numai în conțelegeră cu celelalte biserici ortodoxe. Ba merge până a ne descoperi, că dsa „a vorbit numai ca să vorbească, a scris numai ca să scrie,“ căci congresul nu este deobligat, ca să asculte nici de opinionea publică, nici de alte păreri ce să abat dela opinionea publică. Aceasta este foarte adeverat! Dar, dacă opinionea Dta, părinte Sturza, cuprinde în sine adeverul nefalibil, atunci Dta nu trebuie să recedă dela ea, nici sub o condiție, ci din contră trebuie să stăruiesc prin puterea argumentelor, ca să-o impui chiar și congrесului! Altcum spre orientarea dlui Sturza, am să-i spun, că congresus nostru bisericesc din 1878 lăudă în discușiune formală afacerea căsătoriei de a două oară a preotilor, a aflat și a enunțat prin conclus, că această afacere nu se ține de competență sa!

In sfârșit, pentru cei ce n'au avut ocaziunea de a ceta articolei moi despre a două căsătoria a preotilor, măcar de vor și privi principiile și instituțiile ce apar, ca nisice principii și instituții nepotrivite cu liberalismul modern, eu reprob, că oprirea căsătoriei preotilor de a două oară este un percept de origine apostolică, pe care biserică ecumenică l'a enunțat ca lege obligătoare și permanentă pentru toate bisericile ortodoxe! Fără a me provoca la canoane voi cită aci numai ce aflăm în anotațiunile lui Beveregiu la can. 17 apost. „D. Paulus Episcopum unius uxoris vivum esse praecepit; item presbyterum et diaconum“⁴⁾ Unde origines „nec episcopus, nec Presbyter, nec diaconus, nec vidua possunt esse digam“⁵⁾ „Unius matrimonii esse oportere, qui alleguntur in ordinem sacerdotalem, usque adeo quosdam memini digamos loco dejectos“⁶⁾. „Presbiter esse non aliud potest, quam laicus, qui semel fuerint maritatus“⁷⁾ „Quantum detrahant fidei, quantum obstreptant sanctitati nuptiae secundae: disciplina Ecclesiæ et præscriptio Apostoli declarat, cum digamos non sint præsidere“⁸⁾.

Las dară pre de Sturza să se măngăie, cel puțin cu credință, că tractatul dsale despe a două căsătorie a preotilor, a rămas nevătămat de principiile și argumentele canonice desvoltate de mine. Credința măntue pe om!

V. Mangra.

Varietăți.

(Necrolog). Ioan Poppescu, paroch, în comuna Tînărăi, după o scurtă

²⁾ Biserică și Scoala Nr. 12 ex 1879:

⁴⁾ I Tim. 3. 2. 12 Tit. 1. 6.

⁵⁾ Orig. hom. 17 în Lucam.

⁶⁾ Tertulian de escort cast. c. 7.

⁷⁾ ibid.

⁸⁾ ibid ad uxor b. 1 c. 7.

suferință împărțindu-se cu sf. taine a încetat din viață în 9/21 Maiu la 4 oare p. m. în etate de 41 ani.

Despre această perdere dureroasă inconsolabilă se soție, Rahira născută Eftimie Popovici, precum și mama sa Tatiana, surori, cununăți, cununate, nepoți și nepoate incunoscințează pe toti amicii și cunoștinții rugându-i să da ultima onoare la înmormântare, care va fi în 11/23 Maiu la 2 oare p. m. Remășiștele pămîntesce ale reposatului să vor depune în cimitirul bisericei celei noastre.

Tînărăi, 10/22 Maiu 1880.

(Necrolog). Timoteiu Mielia, avocat ca soț, în numele seu, că și a Ecaterinei Cosma văduvită Bordan, — Amalia Cosma ca sorori — Iuliu Bordan cu soția sa Marișca născută Király ca nepot, — Ecaterinei Ioanescu măritată Popovici, și Sabinei Ioanescu măritată Popovici, ca verisoare, — Annei Bragia Mielia măritată Popovici, — Annei Mielia măritată Iema, și Elisabetei Mielia ca nepoate, — Ioane Popovici, — Vichiște Popovici. — și Aleșandru Popovici ca gineri, — Vasiliu Bordan, Coriolan, Angelica, Aleșandru și Fabius Popovici ca strănești incunoscințează cu inima intrăstată cumcămată i soție, soră, mătușă, verisoară, soacră și mătușă bâtrâna Iuliana Mielia născută Cosma în etate de 47 ani după o căsătorie fericită de 29 ani și după un morb indelungat, provocată cu sănăte sacramentă, a răposat în 1 Iunie 1880 la 6 oare seara.

Remășiștele răposatei s'au depus spre eternă odihnă în 3-lea Iunie 1880 la 11 oare antemeridiene după daniile și ceremoniile rituale în cripta familiară din Cacova. Fișieră terina ușoară!

(Postal). Postul de magistru postal în Sânmarți (comit. Tîrnave de Jos) este de ocupat prelungă depunerea unei cauțiuni de 200 fl. Cu acest post sunt legate următoarele emolumente și adeca: un salariu anual de 480 fl. și paunele pentru cancelarie 72 fl. Doritorii de a ocupa acest post au să-și adreseze suplicile lor în restimp de 3 săptămâni la direcțiunea postălă dia Sibiu.

(Calea ferată Brașov-București). Pe linia aceata cu începere de la 15 Iunie st. n. se introduce următoarea ordine a trenurilor:

I. *Tren accelerat: Plecarea din Brașov la 3 ore 23 minute după ameașă, sosirea în București la 9 ore 50 minute seara. — Plecarea din București la 8 ore 40 minute dimineață, sosirea în Brașov la 2 ore 4 minute după ameașă.*

II. *Tren de persoane: Plecarea din Brașov la 10 ore 12 minute în de ameașă, sosirea în București la 7 ore 30 minute seara. — Plecarea din București la 11 ore 15 minute înainte de ameașă, sosirea în Brașov la 6 ore 3 minute seara.*

(Comisiunea de aici pentru stabilirea impositelor) a stabilit și imobilul ce are sălă plătește statului Redactorul „Trombetei Carpaților“, despe care onor. comisiune are scire, că locuiesc în Sibiu în Strada măcelarilor. Ni s'ar face o mare placere, când ni s'ar mijloci și nouă comunicăriunea sau „schimbul“ cu un șiar, care cu toate că „locuiesc sub același coperti unde locuim noi“, nouă este străin, ba cu totul necunoscut chiar. Până înse să ne bucurăm și noi de luminele coloanelor din calea de șiar, felicităm pe statul, care are parte de comisari atât de icsușiti de aflare nu numai contribuibilei, de care există, ci și de care nu există.

(Foc). În 14/26 Maiu a. c., pre la oarele 1½ p. m., pe când întreaga populație era la camp pentru

săparea cucuruzului, s'au intempletat în comuna Ighisidorful-românesc un foc infrișoșat, care într-o oară a nimicit toată averea la 27 familii române și una maghiară, așa incă astăzi stau sub cerul liber fără nici un ajutor, neavând nici barem nutrimentul și vestimentele, afară de cele ce le-a avut pre trup; dintre toate familiile nu au fost nici una asigurată.

* *(Din Dobrogea) se scrie la „Deutsche Zeitung“ din Constanța 2 Iunie n. următoare:*

Gine a cunoscut vechia Chistenga turcească și calcă astăzi în rumâneasca Constanța — precum o chiamă acuma oficial —, nu crede, că este același oraș. Drumurile fără fund sunt înlocuite de căi europene, s'au înființat bulevarduri plantate cu arbori, și tomai are să se intemeieze o grădină publică. Guvernul a edificat lângă mare stabilimente frumoșe de băi, un otel mare se ridică în apropierea lor, și în oraș incă s'a îngrădit pentru străini prin clădirea de ospățări convenabile și case europene. Comerțul ia un avânt din ce în ce mai mare, și cu România sântem legați comod prin calea ferată dela Cernavoda la Constanța. Colonia străinilor cresce pe de ce merge și immigrația din Bulgaria a Mohamedanilor, cari trăiesc acolo apăsat, ne-a adus un element avut și lucrat. Guvernul se îngrădă, ca Dobrogea neglijată și fainoasă să devină un teritoriu productiv, și nu e mirare, dacă Bulgaria simt un dor de anectație. Cea din târgul gazetă în Dobrogea a apărut în 1 Maiu (st. v.) aici sub titlul: „Farul Constanță“; acum a urmat în Tulcea un al doilea organ „Familia“. (Noi scim că în Tulcea apare de mai nainte incă „Stea“ Dobrogei, care prin urmare a fost cea dintâi foaie dobrogeana. Notă redact. „Tel. rom.“) — Din Banat se aşează mulți Români în Dobrogea. Din Sânmartin au venit 20 de familii în ocolul Măcin, unde au înființat un sat nou cu numele „Banat“. Alți coloniști se află pe drum incoace, sprințini fiind de oficiolate. Si cele trei colonii nemțesci de lângă Tulcea, cari datează de pe timpul turcesc, înfloresc și sporesc, tot astfel și coloniile „Starovierilor“ rusești.

* *(Macedo-românesce) publicat după jurnalul „Frățilia intru dreptate“ următoarele: Ne scriu dela Constantinopol că mulți din Macedo-Romanii cari să aflu acolo dor ca să-și înveță ghine limba lor austescă și trăea astăzi lucru caftări adjutorii dela Societatea de cultură Macedo-Română de acacea că se face la Constantinopole una scoală românească la care va se aducă și mulți din neguțători (premitenii) când va scăpa de lucruri. Hm! siguri că Societatea de acacea, care să-ii adjutorii a Macedo-Romanilor se face va se aleargă se da adjutori la frații a nostri dela Constantinopole cari prinde se li lăvdâm tră adveratele a lor simțamente Romanesci.*

* *(Macedo-românesce) publicat după jurnalul „Frățilia intru dreptate“ următoarele: Ne scriu dela Constantinopol că mulți din Macedo-Romanii cari să aflu acolo dor ca să-și înveță ghine limba lor austescă și trăea astăzi lucru caftări adjutorii dela Societatea de cultură Macedo-Română de acacea că se face la Constantinopole una scoală românească la care va se aducă și mulți din neguțători (premitenii) când va scăpa de lucruri. Hm! siguri că Societatea de acacea, care să-ii adjutorii a Macedo-Romanilor se face va se aleargă se da adjutori la frații a nostri dela Constantinopole cari prinde se li lăvdâm tră adveratele a lor simțamente Romanesci.*

* *(„Stea“ Dobrogei) dela 17 Maiu ne spune că P. S. S. Iosef episcopul Dunărei inferioare, în seara de Martie trecută a debărcat la Tulcea, unde a fost primit cu toate onorurile cuveniente, atât de autoritate că și de clerul diferitelor naționalități (printre cari și logii moscheelor). Între altele Prea Sfântă Sa are a se ocupa și cu punerea în ordine de bună administrare a celor două monastirii dobrogene „Cocoșul“ și „Cialăcul“ (prima de monah și a două de monah) care se par actualmente destul de bine organizate în unele privințe.*

* *(O cameră tapetată cu timbre postale). D. Anton Mavrus, stimatul cetățean, care a ocupat mai multe funcții înalte, și care încă actualmente este membru în consiliul*

comunal și membru al cassei pensiunilor, pe lângă aceste două înserințări, a găsit încă timpul să se occupe și cu căteva lucrări de adenveră artă și răbdare, care merită și atenția tuturor. Într aceste lucrări, în primul rând, trebuie să punem tapetarea unei odăi spațioase numai cu timbre postale române și străine. A vedea cine-va gustul, cu care este intocmită acea tapetă, aranjamentul timbrelor, a colorilor, a florilor, regularitatea cu care sunt așezate, în fine acel ensemble, care o pun în rîndul lucrărilor de artă, române în mirare de talentul și răbdarea dlui Mavrus, care n'a pus de căuț un an de dile spre a-și sfîrși această operă a sa. Mii de timbre au fost întrebuită.

Această odă tapetată de Mavrus a avut amabilitatea să o expună la vederea tuturor d-nilor, care vor fi curioși a-i admira lucrarea. Deja, mai multe personaje înalte politice și din societatea mare, au vizitat casa lui Anton Mavrus și au rămas incântați la vedere unei aşa lucrări de artă și răbdare. Noi încă visând-o, nu ne-am putut opri a-i face complimentele noastre. Si apoi trebuie să recunoasem, este singura lucrare la noi în țară de acest gen, cu toate că s'au mai inceput și altele.

Dar afară de tapetarea unei odă cu timbre, d. Mavrus mai are și alte lucrări de adeverată măestrie, care încă nu mai puțin merită atenținea celor ce vor voi să visiteze casa sa. Așa, biserică Sf. Spiridon lucrată în carton, impodobită înăuntru cu icoane complete. Un covor persian tezut de domnia sa, în culori foarte variate și frumoase, reprezentând intreagă istorie naturală. Mai multe tablouri apoi, icoane, etc. cari denotă distincțul seu talent.

Sfîrșind, felicităm pe d. Anton Mavrus pentru aceste lucrări și opere și angajem pe toți a visita casa dsale situată în strada Cantemir Nr. 20, siguri fiind că vor remâne incântați la vedere lor, și departe de al încotro, sântem incredința că i se va face o adeverată placere. „Pressa.“

* *(O curioasă carte de rugăciune). Protopopul de la Perm în Rusia a tipărit o carte, care arată „pravoslăvnicilor“ la care anume sfânt trebuie să se adrezeze cu rugăciunile lor, când de exemplu voiesc cineva a fi înăntătit în serviciu, a dobândi un post, a cumpără marfă mai ieftină, a da de urmă hoțului, a găsi un gherior, a descăntă pe dracul etc. Si o asemenea carte are de autor pe un protopop, și a trecut prin censura rusescă.*

* *(Moarte de lipitor). În Boia (comit. Szabolcs) în dilele acestei unui copil voind să se duce la părintii lui, cari se aflau pe câmp la lucru să-ă rătăcă din cale și a tăiat-o preste locuri. Trecând printre balte de loc fu copleșit de o mulțime de lipitori cari afilinduse în această bală și se surără pe trup, se infipseră în carnei-i aupt sot săngeli incă până ce la strigătele lui i-au venit oamenii întrători, bietul copil a cădut mort.*

* *(Telefonul) dlui Alessandru Graban Bell, care l-a inventat, fu decurând premiat cu 50,000 franci, un premiu fundat de Volta înainte cu 80 de ani pentru aceia, cari vor face invenții mari pe terenul electricității, premiu care până acumă numai de 4 ori s'au dat.*

* *(Sultanul din Zanzibar) Se dă Borgos, care în anul trecut și-a amânat proiectata sa călătorie în Europa din cauza unei revolte islamice în părțile de nord ale Imperiului său, a vestit pe consulul său din Aden, că pe la inceputul lunii lui August va sosi în acel oraș, pentru a porni de acolo în Europa, — Asemenea dice a-*

